

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal veszi fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Osztók imperialis politika.

Zombor, 1909. június 10.

Aerenthal bárónak fejébe szállhatott a Bosznia és Hercegovina annexiója nyomán épen a magyar nemzet lojális állásfoglalása következtében elért diplomáciai siker mámor. Ez a mámor felelteti vele, hogy szerencsétlen külpolitikája micsoda veszedelmes helyzetbe sodorta a két államot, melyeknek szolgálja, valamint az uralkodóházat, melynek első tanácsadója; felelteti vele, hogy a legválságosabb pillanatban teljes erővel kitört német-szláv dulakodás ellenében egyedül Magyarországnak az ultima ratio alkalmazására is kész, határozott magatartása tehette lehetővé nemcsak a veszedelem elhárítását, hanem a legfényesebb győzedelmet egyúttal, minőt nagy diplomaták is csak ritkán aratnak.

Ha igaz az, amit szócsövei nagy buzgósággal világgá kürtölnek róla, akkor a külügyminiszter oly vakmerő törvénytörést s oly súlyos politikai hibát követ el, melyet csak a mámor bénító hatása magyarázhat meg.

Mindössze egy félve, hogy az 1908. évi VII. törvénycikkkel az osztók kormánnyal kötött gazdasági kiegyezést törvénykönyvünkbe becikkelyeztük s bár ennek a kereskedelmi forgalmat szabályozó harmadik cikkelye félreérthetetlenül kimondja, hogy a közös külügyminiszter a Magyarországra és Ausztriára nézve joghatállyal bíró szerződéseknek még előzetes tárgyalásába is csak akkor mehet belé, ha mind a két ország kormánya egymás között megállapodott, mégis nap-nap után azt olvassuk a külügyminiszteriumhoz közel álló, sugalmazott sajtóban, hogy a közös külügyi kormány kereskedelmi szerződési tárgyalásokat kezd az összes balkáni államokkal, sőt egyes tengerentúli államokkal, pl. Argentínával is.

Ez a legsötétebb abszolutizmusra emlékeztető kancellárosdi, ez a törvényt, alkotmányt, köteles tapintatot, mindent felrugó Metternicheskedés valóságos perfidia most, mikor a hetek óta huzódó válság miatt nincs az országnak olyan kormánya, mely különösen kifelé kellő erővel és — mi elengedhetetlen — a

parlament hozzájárulásának reményében képviselhetné érdekeit. Csak ez a perfidia teszi érthetővé az osztók kormány vakmerőségét, hogy a magyar kormánnyal való előzetes megállapodás nélkül törvényjavaslatot mer benyújtani az osztók parlamentben a kereskedelmi szerződéskötésekre vonatkozó törvényhozási felhatalmazás iránt.

Avagy arra számít a külügyminiszter és az osztók kormány, hogy akadnak majd megint darabontok, akik készségesen meghajolnak a befejezett tények előtt s aláírják a már megkötött szerződéseket?

Azonban ez a számításuk aligha nem csütörtököt fog mondani. Erre vall az ország legkonzervatívabb elemeinek, a gazdáknak vasárnapi országos gyűlésükben hangosan megnyilvánult, egyetértő tiltakozása, melynek esetleges következményei alaposan kijózanítják majd bódultatos mámorukból s megtanítják arra, amit olyan nagyon nehezen akarnak megérteni, mint kell tiszteletben tartani a mások jogait és igazságait.

„A magyar gazdatársadalom — így szól a kérdés előadója — eddig

Vasárnap délután.

— Fővárosi életkép. —

Hiába akarnának engem meggyőzni arról, hogy egyik nap olyan, mint a másik, én megmaradok állításom mellett: hogy igenis a vasárnap nem olyan. A vasárnapot nemcsak a harangok zugása, a templomban való ájtatos misék végighallgatása teszi ünnepélyessé, hanem valami megható ünnepies csönd, sejtelmes fuvallom a levegőben:

Mi fővárosiak járhatunk, kelhetünk egyik nap úgy, mint a másik nap. A főváros utcái egyforma élvezetet nyújtanak mindenkor a sétálónak, kivéve vasárnap, amidőn hatalmas áruházak kirakat-ablakait vasredőny fűdi. Ez különben sem mulattat minket, [már eleget láttuk.

Nekem csak vasárnapokon szokott olyan vágyaim támadni, hogy kiránduljak. Önök

valószínűleg most Margit-szigetre, Zugligetre vagy Nagymarosra gondolnak, de nem hagyom önöket tévedésben, én a Városligetbe a Stefánia-utra szoktam kirándulni. És pedig ha lehet, egyedül. Valósággal felfedező körutnak lehet az ilyen kaliberű kirándulásaimat venni. Lehet, hogy nemcsak én magam vagyok a sétáló nagyközönség soraiban, ki kémkedik közöttük, (mert hát ez nem más, mint kémkedés) ki annyira kíváncsi, hogy mások hogy élnek, mint mulatnak és hogy egy-egy látvány mily hatással van rájuk.

De ezen szenvedélyem még egy misztikusabb formában is nyilvánul. Nagy gyönyörűségbe ejtenek a véletlenül ellesett párbeszédek.

Télen is van alkalmam ebbeli szenvedelmeknek tápot nyújtani olyképp, hogy a Kossuth Lajos-utcai déli korzón az ellesett

párbeszédekből többet tudtam meg a politikából, mint amennyit jónak láttak közölni a lapok.

Belátom, hogy nem valami fényes tulajdonság, sőt ocsmányság az én véleményem szerint, de egyetlen mentségemül szolgáljon az, hogy nem vagyok fecsegő.

Juniusi vasárnap délután lévén. A nap arany sugarai csak úgy szórták tüzes fényüket; lágy szellő járta át a léget. Nem tudtam ellent állani a kísértésnek, neki vágtam magam a kirándulásnak. A lehető legegyszerűbben öltözködtem, hogy egészen elveszhessek a néparadatban. Mert ha figyelnének, mit érne a mulatság? Semmit, szavamra mondom, ha fizetnének érte nem mennék, de így passzióból elsőrangú élvezet nyújtott.

Szinte kötelességszerűen nyargalásztam ki a Városligetbe, úgy hogy mire kiértem,

HONI GYÁRTMÁNYU
szalma- és nemezkalapok, nyakkendők, nap-
és esőernyők, keztyűk, kefeárúk, utazó ko-
-- sarak, villanyos csillárok olcsó áron. --

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TÖZSDE ME IETT.

hive volt a szabad forgalomnak és az egységes vámterületnek. Ha azonban a külügyminiszter a vámtarifában biztosított védelmet a kereskedelmi szerződésekben megtöri, akkor nincs értelme többé a vámközösségnek s a különváltást mindenáron követelni kell.

Ebből érthet a külügyminiszter ur is, meg az osztrák kormány is.

A közerkölcsiség gyilkosai.

Zombor, május 10.

Misem jellemzi találóbban a közviszonyokat és a közerkölcsöket, mint a mulatságok, melyeknek a nép hódol. A Paprikajancsától a klasszikus drámáig — az izlés fokozatos kifejlődésének mennyi változata tárul itt elének! A tizenharmadik századig divatban voltak az ugynevezett állatheccék, amelyekben a nép szerfölött gyönyörködött, jeléül az izlés ama durvaságának, hogy végzett munkája után a legnagyobb élvezetet az egymásra uszított vad- és háziállatok élet-haláltusájának szemlélésében találta. A halálvonaglás láttára volt az a menyei öröm, mely után a műveletlen nép áhitozott.

A századok lázas kulturmunkája részben kiküszöbölte az izlés ez elfajulását; de az állatöldöklés mutatvány-szerű gyakorlását még ma sem törölték el egészen a népmulatságok műsorából. Spanyolországban és Portugáliában még jelenleg is napirenden vannak a bikaviadalok.

A művelt Nyugot azonban nem talál élvezetet az ily mulatságokban. Szégyeli magát mulatságból kinezni az állatot — inkább kinezza az embereket.

Mi türes-tagadás, minden civilizáció és kultura gunyjára az emberekből még

nem halt ki az állati ösztön, csak alszik. Csak a törvények vasszigora, néha az erkölcsi kényszer is, tartja némileg féken azt a bámulatot, melyet a nyers erő iránt tanusitanak az emberek. Hogyan is lehetne ez másképp, mikor a szerzett birtokok védelmére ma is, mint régen, hadseregeket kénytelenek tartani a nemzetek, s amikor a háboru veszedelmei, csakugy, mint ősidőktől fogva, egyre fenyegetik meg a legbékésebb szándéku népeket is.

A háboru pedig nemcsak az embereket öldöklí, de annak gondolata tönkreteszi az erkölcsökbe vetett bizodalmat is. Pellengérré állítja az igazság hatalmába helyezett hitet az a tudat, hogy győzni csak az képes, aki erősebb, akár van igaza, akár nincs.

Ki csodálkozhat tehát azon, hogy a nép még mindig nem fojtotta el a nyers erő iránti bámulatot?

Felvilágosultság, tanulás, hitoktatás és a civilizáció számtalan más nemes eszköze kudarcot vall, amikor arról van szó, hogy a nép duhaj jókedve szerint mulasson. Az alsóbb néprétegek mulatságaiban gyakran jut szerepe az ökölnök, sőt a bicskának is. Éveken át tartó erkölcsjavító munka a mulatozás hevének egyetlen egy pillanatában megsemmisítetik. A törvény csak megtorló, de megelőző befolyást nem gyakorolhat.

Művészetünkbe és irodalmunkba is befurakodik ez a barbarizmus. Az olvasók jó magyar műveinkre ügyet se vetnek, ellenben sok ezer számra kelnek el a leghitványabb ponyvairodalom piszkos termékei: a Nick Carter, Sherlock Holmes, Nobody és tudja Isten, mi más név alatt kibocsájtott fércmunkák. Egyetlen egy valamire való olvasmány se található bennük, de mert

emberek élet-halálharcáról közölnek leírásokat, mert az öldöklés raffineriáit írják le minden összefüggés, minden logika, sőt minden valószínűség nélkül is, mohón falja őket a nép és a kiadók alig győznek belőlük eleget a könyvpiacra vetni.

Ezek a förtelmes tákolmányok mind Németországból vándorolnak hazánkba. Az egész nagy német birodalomban félannyit se lehet belőlük a közönség nyakába sózni, mint amennyi Magyarországon elkel.

Egész Magyarországon pedig nincs senki, aki ennek az invázióknak gátat vetne. Sutban hevernek a magyar nép-írók munkái, de a bűnt dicsőítő, komisz irányu rémregék óriási mértékben szabadon terjeszthetők, — ronthatják az erkölcsöket és követendő hősöknek állíthatják oda a gonosztevőket. A hűncselekmények egész sorozata kél nyomukban, a gyenge ítélőképességgel bíró és gyenge jellemű emberek megirigylík a kriminális hősök dicsőségét és hasonló „hőstettek“ által akarnak hírnévre szert tenni.

A felnőttekben azonban még félannyi pusztítást se végeznek ezek az olvasmányok, mint a zsengei fjságban. Ennek az élénk fantáziáját beteges izgatottságba kergetik és teljesen kiölik belőlük a szép és nemes iránti fogékonyságot.

Ezek után immár elkerülhetlenné vált az a kérdés, hogy a mindenkit elfogó Nick Carter után végre kinek lesz bátorsága a nép izlésének gyilkosát: Nick Carter uramat és cinkostársait örökre biztos zár alá tenni?

B. É.

esőcseppként hullott arcomról az izzadság. Nagyon meleg volt és én még felöltöm terhét is cipeltem a vállamon. Nem volt más hátra, mint rossbeöflé sülni. De valami azt sugta nekem, hogy meg fog érní a mulatság annyit, hát izzadtam tovább.

Négy óra lehetett, nem több, mikor először eldefeliroztam a kioszk előtt, hol már a kora délutáni órákban is telve volt ozonnázó közönséggel. Ebben a tájékban ütöttem fel a tanyámat. Itt kezdtem portyázni. A robogó kocsikorzót minek irjam le, hisz jól ismerik.

Egy káprázatos tüneményhez hasonló álmokép, amit szívesen álmodnánk mindig, ha már nem gyakorolhatjuk. Eddig még nem akadt semmi élvezetes részemre. Megbámultam Fedák Sári szürkéit, de még jobban őt, amint bravuros ügyességgel hajtotta lovait.

Kornai Berta mosolyaiból is jutott nekem egy századrész.

Meglehettem volna elégedve az eredménynyel, ha csak olyan szelíd természetű békés polgár lennék. De ez nem mulatság, ez semmi.

Hozzáláttam a dologhoz. A kioszk be-

járójának a balfelén egy katonatisztet oda-dölve láttam. Ugy látszott, vár valakit. Nem tudtam mit csináljak; figyeltem őt? Mit ígért ez? Bizonyára kis idő múlva egy hölgy fog felé libegni, karonfogják egymást, aztán vagy bemennek a kertbe ozonnára, vagy elvegyülnek a néptömegben.

Ennyi az egész, ez sífli; megszokott vigjátéki alakok.

Már csaknem csalódottan akartam elhagyni működési teremem, mikor a katonák belecsaptak a réztányérba, megharsant a trombita, valami élénk operett áriát fujtak a jó fiuk.

A bájos zene fogva tartotta érzéseimet, merengve hallgattam a gyors futamokat, közbe-közbe végig szaladt tekintetem a tulzsfolt kerten, ahol ember-ember hátán állt és mindig még özlöött be a népség.

Hol kapnak ezek helyet, gondolám. A zene még mindig szólt egy gyors csárdásból átcsapván.

Egyszerre éktelen lárma támadt. A kertben levő asszonyok, emberek az asztalra ugáltak.

Megrémülve kapkodtak össze-vissza, ki

füléhez, hol gyémántos fülbevalója, ki óraláncára tette a kezét, óriási riadalom volt.

Ezer meg ezer torokból hangzott: Fogják el! Fogják el!

Izgatott óram vett rajtam erőt. Mindent akartam látni és hallani. A pánik leirhatatlan volt. A sétálók be- és a kertben levők kirohantak. Majdnem agyontiporták egymást. A kik a kijáratról távol voltak, a kerítésen ugrottak át; összetiporva a gyönyörűen gondozott virágokat és maguk után hagyva fizetetlen számláikat.

Megfigyelő képességem gyorsan működött, annyit már tudtam, hogy loptak. Zsebmetzés történt és a tolvajt már fogják, hát eddig jól ment.

Szemem a lejáraton volt szüntelen. Vérig boszantott, hogy a katonatiszt még mindig, sőt előbbeni helyzeténél még kényelmesebben látszott oda dölni a kapu félfához; egy arcizma sem mozdult meg, inkább blazirt kifejezést mutatott.

Ez aztán hidegvér, aki még csak egy pillantásra sem méltat ilyen komédiát, amely néhány száz embert extázisba ejtett.

Márkus Ilona.

H I R E K.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán a topolyai állami polg. iskola gondnokságának elnökévé dr. Farnék Dezső ügyvédet, elnökévé Bodrog Mór gyáros, bankigazgatót, tagjaivá pedig dr. Décsi József ügyvédet, Fekete István községi bírót, Guba József kereskedőt, Jedlicska Mihály községi jegyzőt, Kernács Lajos gőzmalomtulajdonost, Koch Bernát takarékpénztári igazgatót, dr. Lestár Albert ügyvédet, dr. Mészöly István kir. járásbíró, Pápay László ny. tanító, takarékpénztári főkönyvelőt, Péter Mihály földbirtokost, dr. Rényi József orvost és Szikora János földbirtokost 6 évi időtartamra kinevezte.

Népgyűlés Magyarokan'zsán. Magyarokan'zsán június hó 29-én, Péter Pál napján népgyűlést tartanak az önálló bank mellett. A gyűlésre a központból több országgyűlési képviselő érkezését várják Lovászy Mártonnal, a kerület képviselőjével együtt.

A csajkás-községek értekezlete. Tizennégy csajkás-község nevében az összes jegyzők és bírók Újvidéken értekezletet tartottak Széchényi Tamás dr. szabályai főszolgabíró elnöklésével. Az értekezlet a titeli rétközeli-albizottság fölöljárásáról tanácskozott. Vracarics Gerő titeli jegyző indítványára bizottságot küldtek ki, hogy az elkészítendő memorandumot átadja a megyei főispánnak és alispánnak, szükség esetén pedig a miniszternek. A titeli rétközeli-albizottság fölötjárása évenként 50.000 koronába kerül, a lakosság, illetőleg egyes községek házi kezelésbe ohajtják venni. A csajkás-réti földek 42.000 holdat tesznek.

Kabaret estély. A zombori troubadourok az apatini tűzoltó-testület szíves meghívására folyó évi június hó 27-én (vasárnap) Apatinban a polgári kaszinó (Schäffer-szálló) nyári helyiségében az apatini tűzoltó-testület pénztára javára táncal egybekötött kabaret estélyt rendeznek a következő műsorral: 1. Operanyitány. Játsza a zombori troubadourok zenekara. 2. Tűzoltó kuple. Előadja: Gruda Pál. 3. Dalok az „Iglói diákok”-ból. Éneklő Raisz Sándor. 4. A képviselő ur. A jourszírén. Előadja: dr. Szondy István. 5. A diófa románca. Előadja: Gruda Pál. 6. Aktuális strófák. Előadja: dr. Szondy István. 7. „Néma vádlott.” Nagy trombitás bohózat. Személyek: A bíró — Konyovits Antal. A jegyző — Raisz Sándor. Az ügyvéd — Klemm Gyula. Berger Zsiga, a vádlott — Gruda Pál. Bunda Karolin, a sértett — Miss M'Old J. Luisette, a párisi Moulin Rouge tagja. Conferencier: Dr. Szondy István. Beléptidj: Számozott hely 2 kor., a többi helyek 1 korona. Felülfizetéseket a jótékony célra köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázzunk. Kezdeté este 8 órakor.

Térzene az Erzsébetligetben. Szombaton június 12-én este 8 órától 10-ig az Erzsébetligetben térzene lesz Kolompár István zenekarának közreműködésével. Belépődij nincs.

A Déldunavidéki vasut közgyűlése. A Déldunavidéki h. é. vasut a napokban tartotta rendes évi közgyűlését Latinovits Pál elnöklésével. Elnökké újból egyhangulag Latinovits Pált választották meg. Aelnökké pedig ugyancsak egyhangulag báró Herezog Mór és ifj. Vojnits Istvánt. Több folyó ügy elintézése után elnök az ülést bekezesztette. A kimutatás szerint a vasut az elmúlt esztendőben szállított 3800 I. osztályu, 79,440 II. osztályu, 700,137 III. osztályu utast s 1.182,700 métermázsas árut. A legtöbb utas — 104,357 — Zomborban szállt a vonatra.

Hamis pénzt árult. Udvari György bácsbokodi gazdától éjjeli szállást kért egy ember, aki Horváth Ferenc fényképésznek adta ki magát. A gazda befogadta az idegent, akivel olyan jó viszonyba kerültek, hogy a jövevény fölajánlotta Udvarinak, hogy 300 koronáért hoz neki ezer korona áru hamis bankót. A hiszékeny gazda beugrott, odaadta a pénzt a szélhámosnak, aki másnap a pénzzel megszökött. A esendörök keresik.

Szociálisták népgyűlése. A zombori szociáldemokrata pártszervezet folyó hó 13-án a Szentháromság-téren népgyűlést tart a politikai válság és az általános választási jog napirenddel.

Katonák az aratáson. A hadvezetőséget már hosszabb idő óta foglalkoztatja, hogy a tényleges szolgálatban álló, a polgári életben pedig mezőgazdasági foglalkozást űző katonákat az aratási idő tartamára szabadságot kellene. A tartalékosokra vonatkozólag már 1901-ben történt tényleges rendelkezés, még pedig oly értelemben, hogy a mezőgazdákat és a mezőgazdaságban dolgozó munkásokat hadgyakorlatra csak lehetőleg oly időben hívják be, amikor a vetési és aratási munkálatoknál nélkülözhetők. Azóta minden esztendőben megújították a tartalékosokat érintő rendelkezést. Kevésbé egyszerű azonban a tényleges szolgálatot végző katonák dolga. Ezekre vonatkozóan a kérdést most úgy akarják megoldani, hogy a szabadságolásról való intézkedést az alsóbb katonai hatóságoknak engedik át, amelyek az egyes katonák egyéni viszonyai szerint intézik el a kérdést. Erre vonatkozólag most rendelet jelent meg, melynek fontosabb részei a következők: A szabadságolásnál különös tekintettel akar lenni a hadvezetőség azoknak a mezőgazdáknak érdekeire, kiknek fia katonai szolgálatot teljesítenek és a szabadságolással éppen arra akar módot nyújtani nekik, hogy családjuknak a legsürgősebb munka idején lehessenek segítségére. Ez tehát legelső sorban a kizsákmányokra vonatkozik, de figyelemmel lesz a hadvezetőség a hivatásszerű gazdasági munkásokra is, kiknek utolsó szolgálati évükben meg fogja engedni, hogy végleges szabadságolásuk idejére megélhetésükre előre gondoskodhassanak. A szabadságolás időtartamát általában három hétben állapították meg. Szabadságolás történhetik a gabona, tenyéri és széna aratási idejére, a szüretre és a szőlőmunkálatok idejére és bizonyos körülmények között a selyemhernyó-tenyésztéssel járó külön munkák idejére is. Szabadságot minden egyes katonának külön kihallgatáson kell kérnie és az engedélyt a parancsnok adja meg a szolgálati viszonyok tekintetbe vételével. A szabadságot legénységnek polgári ruhát kell viselnie és a községi előjárásról bizonyítványt hoznia arról, hogy tényleges mezői munkát végzett-e. A szabadságot katonai szabadságolási igazolványának felmutatása mellett olyan vasuti jegykedvezményre tarthat igényt, mint a szolgálaton kívül utazó katonaság. Járványos vidékre nem adnak szabadságot.

Carbone János tánbtanfolyama. Carbone János tánctanár, a m. kir. operaház ny. első szolótáncosa nyári tánctanfolyamát f. évi június hó 30-án nyitja meg az Elefánt szálló nagytermében. Tanfolyamának anyaga magában foglalja az összes divatos és legújabb szolótáncokat. E mellett a mester, kinek tanítása a francia iskolán alapszik, különös gon'ot fordít a test esztetikai kiképzésére. Lesz zártkörű gyermek-kurzus hétfőn, szerdán és pénteken délután 4—6 óráig, zártkörű boszton-kurzus deákoknak kedden, esütörtökön és szombaton délután 6—8 óráig. Magánórát is ad háznál és házon kívül ugy egyeseknek, mint csoportoknak. Beiratkozni lehet Kollár József könyvtárúrnál vagy a megnyitás előtt néhány nappal a mesternél az Elefánt szállóban.

Elsült a revolver. Schmidt Kristóf bácsalmási szőlőgazda vasárnap délután kiment a szőlőjébe s egyedül hagyta otthon fiát, a tizennégy éves Mártont. Schmidt Márton vasárnap szórakozásul megkereste az édesapja revolverét. A fegyvert dicsőkedve mutogatta pajtásainak. A gyerekek nagy érdeklődéssel szemlélték a revolvert s biztatták Schmidt Mártont, hogy próbálja elsütni. Schmidt felhúzta a fegyver ravaszát s belehúzott a revolver csővébe. Ez ebben a pillanatban elsült s a golyó Schmidt Márton fejébe fúródott. A gyerek sérüléseibe behalt. A szülők ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt megindult az eljárás.

A bajai iskolák államosítása. A bajai községi elemi iskoláknak állami kezelésbe vétele tárgyában Halász Ferenc miniszteri tanácsos és a városi tanács között a tárgyalások kedden a városra fölötté kedvező szerződési tervvel befejezéshez értek. A miniszteri jóváhagyásra váró szerződés szerint az állam átveszi az iskolákat a tanítókkal együtt, szeptember 1-én az iskolák fejlesztésére 13 új tantermet épít és tíz új tanerőt nevez ki. A törvényhatóság, mely eddig közel évi 60.000 korona teherrel tartotta fenn iskoláit, az államosított iskolákhoz csak évi 36.000 koronával járul. A tárgyalások befejezése után Halász Ferenc visszatért Budapestre.

Medárd napján esett... Junius 8-án volt Medárd napja. És Medárd napján esett az eső. Igaz, hogy csak alkonyatkor esett, de mégis esett az eső. Ez pedig azt jelenti, hogy negyven napig esni fog. Így szokták jósolni, így mondogatták az öregeink, akik alig várták a Medárd napját, hogy esőt jósolhassanak.

Egy bácskai atléta sikerei. Rácz Vilmos, a nemrégiben elhunyt Rácz György kulai nagybirtokos fia, vasárnap a Budapesti Egyetemi Athletikai Club nemzetközi atlétikai versenyén a legjobb magyar sprint'esek és német versenyzők ellenében 10 8/10 mp. alatt elnyerte Magyarország 1909. évi 100 János főiskolai bajnokságát, azonkívül a Beac stafétáját is győzelemhez juttatta, fölényes diadalt aratván. Rácz Vilmos, ki egyébként főiskolai birkozó-bajnok is, becsületet szerzett a Bácskának.

Eljegyzés. Raek József eljegyezte Haumann Paulát Szentfűlöpön.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Szeifert Ernő szabadkai, dr. Radich Tihamér bezdáni, dr. Nagy Béla óbecsei és dr. Freund Sándor bajai ügyvédek az ügyvédek lajstromába iktatta, továbbá, hogy dr. Bérczi Albert bajai ügyvédet lemondása folytán, Rehák Mátyás szabadkai ügyvédet pedig elhalálása folytán az ügyvédek lajstromából törölte, végül, hogy dr. Bérczi Albert bajai ügyvéd az irodájához tartozó iratokat dr. Klein Mór bajai ügyvédnek adta, Rehák Mátyás szabadkai ügyvéd irodájának a gondnokává pedig Czeisz Máté szabadkai ügyvéd van kirendelve.

A nota ára. Genol Antal 27 éves szobrász és Vidákovics Mihály 25 éves hajósegéd együtt mulattak Bajaszentistvánon Mátyás Józsefné korezmájában. Genol egyszer csak elrikkantotta magát: Hej cigányok! az én nótám huzzátok! Csakhogy a cigányok muzsikája mellett addig nem kisebb legény mulatott, mint Jaszics Sándor 23 éves molnársegéd, aki a cigányokat nem akarta elengedni maga mellől. Am a hálátlan dádek mégis elmentek, mert Genol egy ötöst lobogtatott a cigányok felé. Jaszics Sándorban szörnyen ágaskodott a virtus s nem tudta nyugodtan nézni az inzultust. Odaugrott Genolhoz, a földre teperte és elkezdte gázolni a eszmájával. Erre Vidákovics felkapott egy borosüveget és Jaszics fejéhez vágta, amittől az megtántorodott, nekiütődött az ajtónak s azzal együtt kiesett az udvarra. Genol és Vidákovics a győzelem örömeire egy liter bort rendeltek, amikor Pestuka Ferenc kádársegéd egy kést, Liber József botot, Friedrich József söröskancsót szorongatva belépett. A korezmában megkezdődött a esata, amelyből Genol és Vidákovics felholtra verve, összeszürkálva kerültek haza. A nyomozás folyik.

Szerencsétlenség. Baján a Höbling Antal-féle gőzmalomban Lövey István gépészt a szij elkapta és levágta a bal fülét, a jobb lábát pedig eltörte. Súlyos sebesüléseivel beszállították a kórházba.

A tüdővész pusztítása. A belügyminiszter legújabb jelentése szerint 1909. január havában a magyar birodalomban összesen 6167 egyén halt meg gümőkórban. E számból Bácsbodrog vármegyére 224, Bajára 9, Szabadkára 44, Újvidékre 8, Zomborra 8 haláleset jut.

Borzalmas szerencsétlenség.

A topolyai állomáson borzalmas szerencsétlenség történt. Folyó hó 9-én reggel 5 óra 20 perckor a szabadka—zimonyi személyvonat mozdonyán szolgálatba indult Szalai Lajos vasuti lakatos. A vonat fél 7 körül ért Topolyára, ahol azoiban a szemafor tilosra volt állítva s így az állomási épületen kívül állt meg. Szalai kíváncsi volt, hogy mi az oka ennek s mélyen kihajolt a mozdony nyitott ajtaján. Ebben a pillanatban a mozdonyvezető észrevette, hogy a vágány szabadra lett s teljes gőzzel megindította a vonatot. Szalai nem volt erre elkészülve s az induló vonat mozdonyáról oly szerencsétlenül bukott le, hogy a kerekek alá került. A mozdonyvezető észrevette a bajt, nyomban megállította a vonatot, de már késő volt: Szalai összeroncsolva, vérben feküdt a síneken. A kerekek balkarját többől lemetszették, jobb karját pedig összezúzták. A súlyosan sérült embert beszállították a Hadzsúr féle rendelőintézetbe, ahol nyomban amputálták. Szalai a műtét után valamivel jobban érezte magát s orvosai biznak abban, hogy megmenthetik az életnek.

Támogassuk a Kossuth-muzeumot! 1848-ra örökké visszaemlékeznek a magyar. Nagy idők voltak azok és nagy emberek a megteremtői. Áhitattal, kegyelettel kell tekintenünk mindenre, ami arra az időre emlékeztet. Meg kell becsülnünk a nemzeti küzdelmünkből reánk maradt emléktárgyakat, melyek szebb jövő kivására serkentenek bennünket. És mi mégsem adjuk meg ezen szent emléktárgyak leggazdagabb tárházának azt, ami magasztos hivatásánál fogva megilletné. Hivatalos közegeink sem teszik meg kötelességüket. Ezért fordulunk a hazafias magyar társadalomhoz, melyben egyedüli reményünket helyezzük, hogy a muzeum kidványainak vásárlásával mentse meg a Kossuth-Muzeumot. 10 koronáért megküldjük Hock János: Rákóczy né című diszmvét. Ebből a műből 20 koronás szalonkiadás is van. 100—150 koronáért megküldjük a Kossuth Lajos azt izente című hatalmas képet, amely 170 cm. szélességével és 130 cm. magasságával a legnagyobb olajnyomat a kontinensen. A 100 koronás kép egyszerű keretű, a 150 koronás arasznyi széles díszes arany keretben van. Tárgya fenséges, kivitele méltó. Ugyancsak megrendelhető lapunknál Kossuth Lajos életnagyságú, művészi kivitelű olajfestésű képe, amely Kossuth Ferenc eredeti festménye után készült, nemkülönb Rákóczy, Petőfi, esetleg más jeleseink olajfestésű életnagyságú arképeit is szállítjuk 150 koronáért. Ezért fordulunk olvasóközönségünk hazafiasabb elemeihez, kérve, hogy rendeljék meg a fent leírt értékes, remek műveket lapunktól. *Minden megrendelés szerkesztőségünkhez intézendő.*

Borvizsgáló fináncok. Szomorú napok következnek ezután: azokra a keresztesokra és vendéglősökre, akik a pincékben levő borait javítgatni szokták a nagyobb kelendőség okáért. A pénzügyminiszter ugyanis körrendeletileg utasította a közegeit és így a zombori pénzügyigazgató-ságot is, hogy a borkereskedőknél, italmérőknél és termelőknél gyakorolt jövedéki szemlék alkalmával figyelmüket a borhamisítás megállítására céljából szükséges ellenőrzésre is terjesszék ki s ha kihágást észlelnek, arról az illetékes közigazgatási hatóságot haladéktalanul értesítsék. Más szóval úgy áll a dolog, hogy a finánc is borellenőrző közeg lett s ezután nem csak arra ügyel fel, hogy az adózás rendben van e, hanem az italok tisztaságára is.

Szülők figyelmébe. Jó házból való iskolai tanulókat az 1909/10. tanévre teljes ellátásra elfogad és gondos felügyeletért kezkesedik Ribiczey Béla megyei árvaszéki ülnök Zomborban (Barát-utca 16. sz.).

Megcsalt férjek egyesülete.

Ilyen is van már. Csudálatosképen nem a tengeren, hanem a prúd Németországban. A németországi Hóchst városka helyi lapja ugyanis néhány nappal ezelőtt az alábbi hírt közölte:

Megcsalt férjek és feleségek egyesülete. Annak következtében, hogy Hóchst és vidékén az asszonyok igen nagy számban hagyják ott a férjüket, családjukat, kényszerítve érezzük magunkat, hogy minden polgártársunkat, akit hasonlóan szomorú sors ért, egyesületbe tömörítsük. Az egyesületben tanácskoznunk kívánunk, ki akarjuk cserélni tapasztalatainkat és oda igyekszünk, hogy ahol a körülmények még megengedik, a hűtlen anyákat gyermekeiknek, a csapodár feleségeket férjeiknek és becsületüknek visszaadjuk. A szervezőbizottság már megalakult és minden jelentkezőt szívesen fogad az egyesület tagjai közé. Az elnök szívesen ad tanácsot minden egyes esetben és a tisztelt tagoknak törvénygyűjtemény áll rendelkezésére, a mely a váláshoz szükséges dolgokat tartalmazza. Eddig már tizenöt tag jelentkezett, ami erős bizonyítéka egyesületünk létjogosultságának. A belépés ingyenes. Ismételtlen kérjük tehát a magányos férfiakat, akik ilyen helyzetben vannak, hogy pénteken este kilenc órakor jelenjenek meg a Bayrischer Hofban. Csakis olyanok léphetnek be, akik érdekeltiséget igazolni tudják, miután a tanácskozás zárt ajtók mögött történik.

És ezt a kis felhívásfélét három ur irta alá, három köztisztelőben álló hóchsti polgár. Maga az ötlet, minden ostobasága mellett is nagyon érdekes. A hóchsti férfiak igen erős szegénységi bizonyítványt állítottak ki ezzel magukról és az egyesületüknek egyéb haszna nem lesz, mint az, hogy alkalmasint ellepik őket házassági ajánlataikkal.

A váltó kitöltése. A Kuria egy felmerült ügyből kifolyólag a következő elvi jelentőségű döntést hozta: A Kuria kimondta, hogy a váltónak a fizetési napra vonatkozó megállapodás ellenes kitöltése tekintetében emelt kifogás magában foglalja az óvás szabálytalanságára vonatkozó kifogást is. A váltóbirtokos a váltó visszereseti jogának fenntartása végett szükséges váltócserelekmények időpontja tekintetében is a megállapodás szerinti fizetési naphoz alkalmazkodni tartozik.

A Bűn büne. Hétfőn este részegen dülöngélt végig Bajmokon Veréb János bajmoki parasztember. Amint Bűn Mihály portája elé ért, utána ugrott a kapu alól maga Bűn s elkezdett orditozni:

— Most meghalsz gazember. Most egyedül vagy s agyonverlek, amiért bántottál! A zajra figyelmes lett Bűn felesége s midőn látta, hogy a férje vasvillát fog Verébre, meg akarta akadályozni a verekedést s visszarántotta az urát. Bűn, aki maga is részeg volt, elesett, de azután annál dühösebben ugrott fel s a vasvillával a néhány lépésnyire előrehaladó Veréb után rohant. Amikor beérte, odaállott eléje a megkérdezte:

— Miért bántottál engem a múlt héten? Veréb a részegségtől akadozó nyelvel azt mondotta, hogy nem ő bántotta, hanem a testvére.

— Huncut vagy te is, meg a testvéred is — felelt Bűn és a kezében levő vasvillával fejbe vágta a részeg embert. Veréb Józsefet úgy szedték fel az utról. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Verébnek több hétig kell nyomnia az ágyat. Bűn Mihály azt vallotta, hogy a két Veréb testvér nemrégiben megverte őt s ő most csak a kölesönt fizette vissza. Bűn ellen az eljárást megindították.

Vöröskakas. Bácsalmáson hétfőn hajnalban Basztlík János háza kigyulladt. Basztlík és családja még aludt, csak a szomszédokban lakó Orosz Istvánné vette észre a tüzet. Orosz Istvánné betörte a ház ablakait, felköltötte az alvókat, akik a nagy füstben csak nehezen tudtak kimenekülni. Basztlík háza leégett. A vizsgálat megállapította, hogy a Basztlíkek kenyeret sütöttek s a rossz kemencéből kipattanó szikra okozta a veszedelmet.

Dr. Sági Samu járásorvos lakását

Rókus-utca 16. sz. alá helyezte át. 5—4

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ június 6-iki száma érdekes cikket közöl Pekár Gyulától a kékszakállu herceg legerdájáról, regényt Mikszáth Kálmántól, verseket Kosztolányi Dezsőtől és Balla Ignációl. A képek a kismartoni Haydn-ünnepet, a Nemzeti Szalon tavaszi kiállítását, gróf Apponyi Albert ceglédi látogatását, az újabb modellű repülőgépeket, a párisi ház bontását s azt a budai házat mutatják be, mely előtt Martinovicsot és társait lefejezték. Egyéb közlemények: Williamson angolból fordított regénye, Böckh János arképe és nekrológja, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában, (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Adományok

a Zomborban, Bács Bodrog vármegye szék helyén felállítandó Rákóczi-szoborra.

XLVII. SZÁMU KIMUTATÁS.

Athozat 10250.97 K

483 *Schnur Lajos* bizottsági tag Zombor, gyűjtőívén adakoztak: Adamkovits Nándor 10 fil, Dvornák Miklós 2 kor., Karsai István 1 kor., Loógó Pál 50 fil., Odry Pál Nemesmilitics 1 kor., Potankó Dezső 2 kor., Rácitsy Simon Pacsér 50 fil., Scheib Károly 2 kor., Schnur család 8 kor., Szabó Lovász Károly 30 fil, összesen 17.40 K

484. *Tündéres község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Antony Jakab 1 kor., Bozika Szvetiszlav 1 kor., Bulya György 2 kor., Damjanov Milán 1 kor., Ivanics György 60 fil., Jakonics János 1 kor., Józits Mladen 2 kor., Milovánovits Dragomir 1 kor., Milovánovits Mária 1 kor., Radivojevits Milán 1 kor., Sikoparia Zsiván 1 kor., Tyi.its Mladen 2 kor., Tündéres község 10 kor, összesen 24.60 K

485 *Szegedi városi zeneiskola* gyűjtőívén adakozott: König Péter igazgató 2.— K

486. *Kézdivásárhelyi Takarékpénztár* gyűjtőívén adakozott: Kézdivásárhelyi Takarékpénztár 1 — K

487. *Fratricsevits János* bizottsági tag Kishegyes, gyűjtőívén adakozott: Fratricsevits János 2.— K

488 *Virter Antal* Budapest, gyűjtőívén adakoztak: Haggemacher Árpádné 5 kor., Virter Antal 2 kor, összesen 7 — K

489. *Mokossay Mátyás* bizottsági tag Szabadka, gyűjtőívén adakozott: Mokossay Mátyás 15.— K

490. *Bácsföldvári Népkör* gyűjtőívén adakozott: A Népkör 5.— K

491. *Jánosalmi Olvasóegylet* gyűjtőívén adakozott: Jánosalmi Olvasóegylet 5 — K

492. *Dr. Jánoky Akos* bizottsági tag Kucora, gyűjtőívén adakozott: dr. Jánoky Akos 2 — K

Összesen 10331.97 K

Vujevich Alajos,
pénztáros.

NYILTTÉR. *)Alapítva: **Dr. ROTH AD.** Telefon
1886. 51-17.**Testgyenesítő****gyógyintézete és szanatoriuma**

Budapest, V. ker., Stefánia-ut 55. szám.

Bejáró és bennlakó hát- és lábtegeknek. (Elferdülések, izület és csontgyulladások, ficamok, és törések, zsgorok stb.) Saját műterem Hessing-féle járó és Dr. Roth-féle automat. egyenesítő gépek és corsettek részére. Svéd-torna, gerincnyújtás, massage stb. 26-15

Mérsékelt árak. — Kívánatra prospektus.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

A legrégebb és a legjobban
értesült magyar újság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében
egyformán kedvelik. A
magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy óra 2.40 K.

Főszerkesztő: **Dr. Pap Zoltán.**Szépirodalmi főmunkatárs: **Eötvös Károly.****Kérjen mutatványszámot.**

Nagy elterjedtetége folytán
hirdetéseivel minden iparos
és kereskedő a Egyetértés-
ben biztos eredményt ér el.
Minden cikk hirdetése alkal-
mas, mert olvasóközönsége
vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.

2350/kg. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Mélykut köz-
ségben előléptetés folytán megüresedett
és havi előleges részletekben felvehető
800 korona évi fizetéssel javadalmazott
községi irnoki állásra pályázatot
hirdetek és felhívom a pályázni óhaj-
tókat, hogy szabályszerűen felszerelt
kérvényeiket hivatalomban legkésőbb
folyó évi július hó 10-éig
nyujsák be.

Bácsalmás, 1909. június hó 5-én.

2-1

K O L L E R,

161-2-1

főszolgabíró.

1436. szám. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX t. c. 102. § a értelmében ezennel közhirre
teszi, hogy a budapesti VII. ker. kir. járás-
bíróház 1908. évi Sp. VI. 1679. számú vég-
zése következtében dr. Scheer Armin zombori
ügyvéd által képviselt Farkas és társa buda-
pesti cég javára 490 korona s járulékaik erejéig
1908. évi december hó 5. én fogatosított
kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2000
koronára becsült következő ingóságok, u. m.:
lovak és hintók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-
bíróház 1909. évi V. 619/4. sz. végzése folytán
232 kor. 92 fl. hátr. tőkekövetelés erejéig Zom-
borban Eötvös József-körút 25. sz. a leendő
eszközlésére 1909. évi június hó 26-ik napjá-
nak délelőtti 9 órája határidőül kitzetetik és
ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel
hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az
1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értel-
mében készpénzfizetés mellett a legtöbbet
igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1909. évi június hó 6-án.

Styrum Mór,

kir. bír. végrehajtó.

**Első Délmagyarországi Nádfonatgyár
SZOND** (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a
nagyérdemű közönséget, hogy az összes
nádfonatok (stokatur) és **gomb-
szögek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok
legjobb minőségű **meszet**. Tiszta, kö-
vektől mentes. 10,000 kilonként Szond-
ról szállítva 300 korona. **Több waggon
rendelésnél árengedmény!** Kisebb
rendelésnél viszonteladók árkedvezmény-
ben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony
kátrány, kátránylemez és cement-
ben**, melyek a legolcsóbb árakon sze-
rezhetők be.

**Ócskavas a legmagasabb ár-
ban mindenkor átvéteik.**

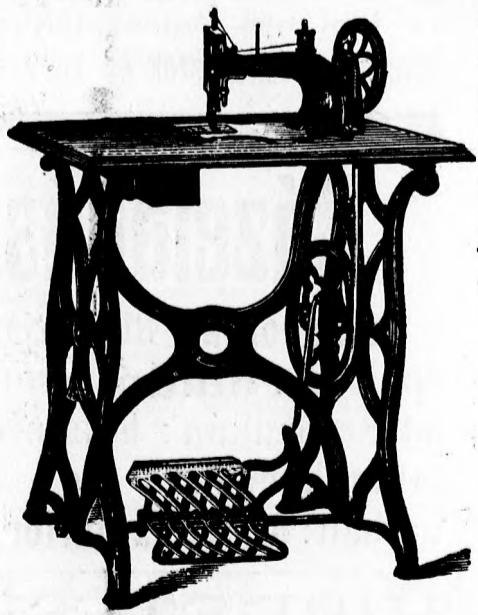
Tisztelettel 100-74

**MERKL JÁNOS
SZOND,**

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett).

Birtok eladás.

230 hold prima szántó, 200 hold (cser,
bükk és gyertyánfa) vágható erdő, 150 hold
legelő, 30 hold rét és kert, 6 hold patak
— jó karban levő és elegendő gazdasági
épületekkel — holdja 90 frtért eladó. —
Bővebb felvilágosítást ad: **Dr. Kádár
Rezső ur Gömör-Rozsnyón.**

**TURY JÁNOS - - MECHANIKAI GÉPMŰHELYE - -
ZOMBOR, GALAMB-UTCA 10. SZÁM.**

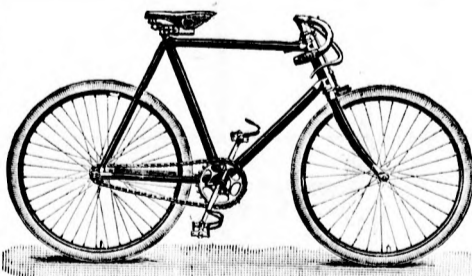
Mindennemű mechanikai gépek javító-
műhelye, ugymint:
varrógépek, kerékpárok, számozó- és író-
gépek, gramofonok, villanyoscsengők,
és minden e szakmába vágó gépek
javítása szavatosság mellett eszközöltetik.

o o **Allandó raktár:** o o

varrógépekben és
kerékpárokban, z z z z z z

o o o valamint ezen gépek alkatrészeiben. 20-11 o o o

Külső- és belső kerékpár-gumik,
nyergék, pumpák, csengők,
franciakulcsok, kürtők, küllők stb.

A világhírű „KAYSER“-kerékpárok egyedüli raktára.

